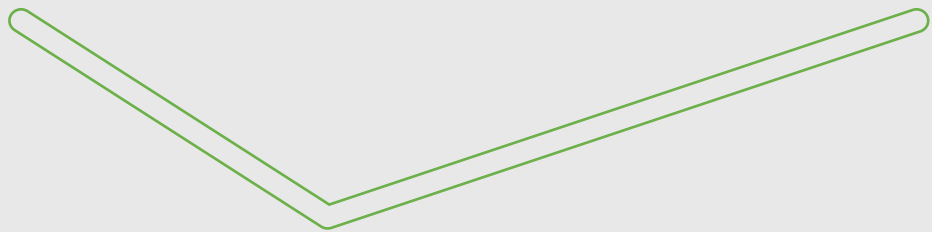
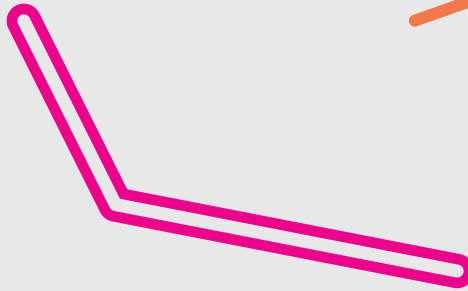

LEARNING CIRCLES
IN LIBRARIES

Edukacja online osób dorosłych - perspektywy rozwoju

Aneks nr 3
Polska

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Autorzy:

Noemi Gryczko

Piotr Henzler

Agnieszka Koszowska

Jacek Królikowski

Wydawca:

Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego

Warszawa 2019

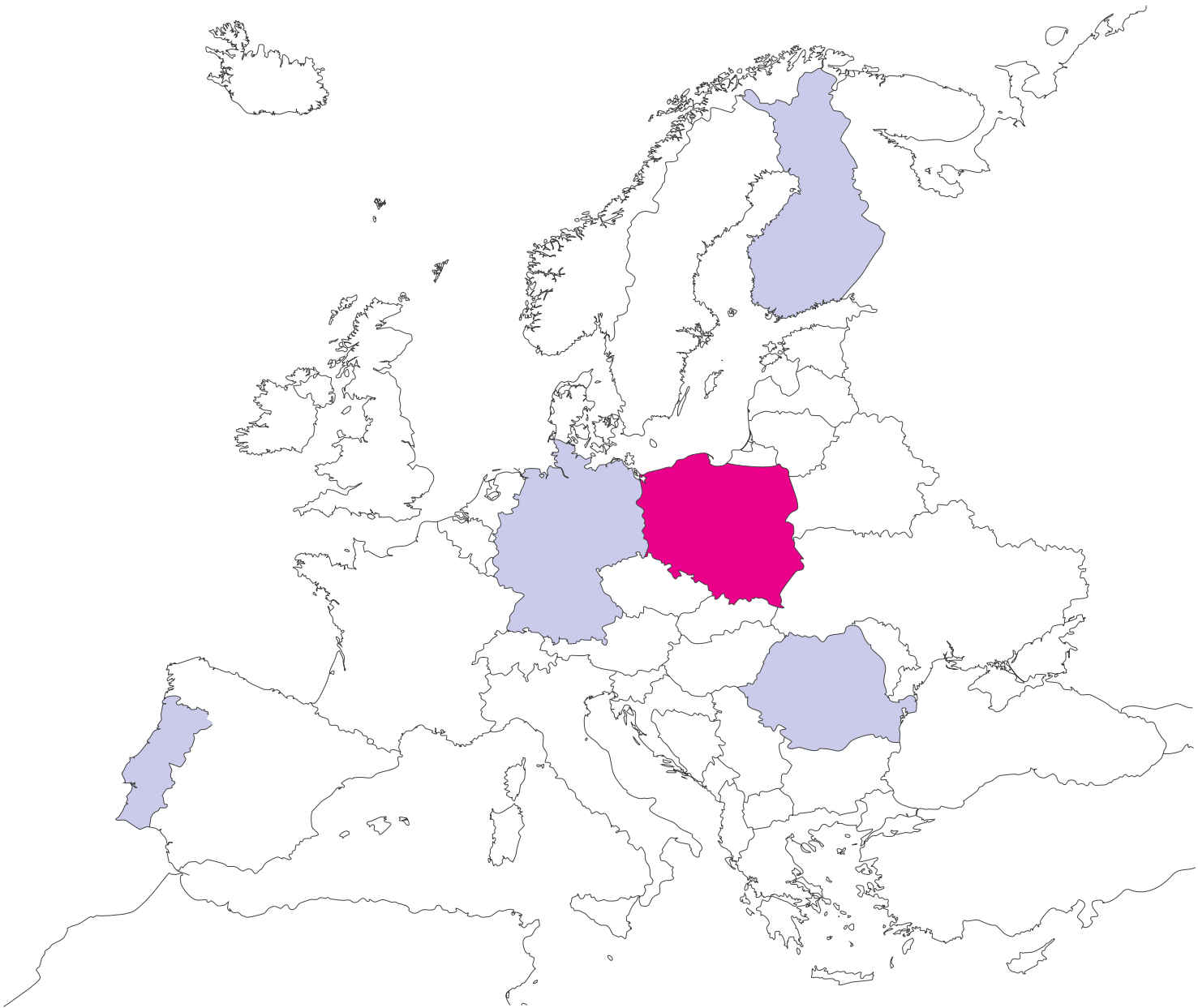
Publikacja jest dostępna na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe.

Treść licencji znajduje się na stronie:

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.pl>

Wsparcie Komisji Europejskiej dla produkcji tej publikacji nie stanowi poparcia dla treści, które odzwierciedlają jedynie poglądy autorów, a Komisja nie może zostać pociągnięta do odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w niej zawartych.

Idea

Niniejsza publikacja stanowi aneks nr 3 do raportu („białej książki”), udostępnionego w języku angielskim pod tytułem *Real Opportunities for Adult Online Education. The White Paper*.

Raport powstał w ramach projektu Learning Circles in Libraries (Kluby wiedzy w bibliotekach), który realizuje Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego wraz z partnerami: Peer 2 Peer University (Stany Zjednoczone), Stadtbibliothek Köln (Niemcy), Fundatia Progress (Rumunia), Biblioteca Lucio Craveiro da Silva (Portugalia) oraz Suomen eOppimiskeskus ry (Finlandia). Projekt jest finansowany ze środków programu Unii Europejskiej Erasmus+ Akcja 2: Partnerstwa strategiczne/Edukacja dorosłych, a jego cele to: ułatwienie osobom dorosłym dostępu do przydatnych treści online, wsparcie ich w zdobywaniu wiedzy oraz doskonaleniu umiejętności uczenia się przez całe życie. W ramach projektu przygotowujemy bibliotekarzy z bibliotek publicznych do uruchomienia nowej usługi – „klubów wiedzy” – i udostępniamy zasoby niezbędne w procesie samodzielnego zdobywania wiedzy, doskonalenia umiejętności, a także tworzenia i wspierania społeczności osób uczących się.

Raport *Real Opportunities for Adult Online Education. The White Paper* zawiera analizę stanu edukacji osób dorosłych w krajach realizujących projekt Learning Circles in Libraries (Finlandii, Niemczech, Polsce, Portugalii i Rumunii) ze szczególnym uwzględnieniem uczenia się online. Myślą przewodnią „białej książki” jest wsparcie bibliotekarzy i innych edukatorów pracujących z osobami dorosłymi w rozwijaniu wiedzy, doskonaleniu umiejętności oraz kształtowaniu postaw pomocnych w realizacji ich zadań. Zamierzeniem autorów było także zainspirowanie władz różnych szczebli, autorów dokumentów rozwojowych czy lokalnych liderów poszukujących skutecznych i innowacyjnych sposobów prowadzenia działań edukacyjnych zgodnie z potrzebami osób dorosłych.

Niniejszy aneks, noszący tytuł *Edukacja online osób dorosłych – perspektywy rozwoju*, zawiera przetłumaczone na język polski wnioski i rekomendacje partnerów projektu Learning Circles in Libraries (zawarte w raporcie *Real Opportunities for Adult Online Education. The White Paper*) oraz wnioski i rekomendacje „krajowe”, czyli uwzględniające perspektywę Polski.

Raport *Real Opportunities for Adult Online Education. The White Paper* dostępny jest do pobrania na stronie: http://bit.ly/Learning_Circles_White_Paper.

Wnioski i rekomendacje

Wnioski

Działając w partnerstwie, analizując dostępną literaturę i wyniki badań, a także prowadząc własne prace badawcze, staraliśmy się w miarę możliwości jak najdokładniej zdiagnozować i opisać stan obecny edukacji osób dorosłych w naszych krajach, kładąc szczególny nacisk na uczenie się online. Zajmowaliśmy się też zagadnieniami dotyczącymi stylów i preferencji uczenia się, potrzeb edukacyjnych czy przeszkód,

z jakimi mają do czynienia osoby dorosłe.

W rezultacie sformułowaliśmy szereg wniosków, które mogą stanowić podstawę dla rekomendacji dla władz różnych szczebli, bibliotek, edukatorów oraz innych osób czy instytucji zainteresowanych zarówno ideą „klubów wiedzy”, jak i szeroko pojętą edukacją osób dorosłych.

Przede wszystkim, nasze ustalenia pozwoliły nam potwierdzić wcześniejsze założenie, że

w obszarze edukacji osób dorosłych (w tym także edukacji online) występują znaczne różnice w poszczególnych krajach Europy. Do pewnego stopnia umożliwiły nam również rozpoznanie przyczyn tych różnic. Postrzegamy je jako szansę na przezwycięzenie występujących w niektórych krajach barier, poprzez wymianę doświadczeń i dobrych praktyk, a także zidentyfikowanie sprawdzonych rozwiązań możliwych do wdrożenia w innych środowiskach.

W krajach, w których wiele osób dorosłych korzysta z możliwości doksztalcania się dostępnych w obszarach edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej, jak np. w Finlandii i Niemczech, prowadzone tam polityki edukacyjne czy funkcjonujące systemy szkolnictwa uwzględniają potrzeby różnych grup społecznych, w tym osób ze środowisk zmarginalizowanych (pozbawionych dostępu lub mających mniejszy dostęp do dóbr, z których korzysta ogół społeczeństwa). Władze różnych szczebli dostrzegają znaczenie idei uczenia się przez całe życie, co znajduje odzwierciedlenie w dokumentach strategicznych uwzględniających tematykę edukacji czy programach nauczania. We wdrażanie oferty edukacyjnej skierowanej do osób dorosłych zaangażowanych jest wiele podmiotów, co sprawia, że wdrożenie to jest skuteczniejsze i bardziej dostosowane do potrzeb poszczególnych grup społecznych. Status społeczno-ekonomiczny tych krajów także odgrywa istotną rolę, biorąc pod uwagę nie tylko sytuację indywidualnych osób, ale też systemu edukacji oraz innych instytucji i organizacji zajmujących się kształceniem osób dorosłych.

Wyniki badań pokazują jednak, że nawet w takich krajach jak Finlandia, gdzie doksztalcanie się jest wśród osób dorosłych bardzo popularne, z różnych możliwości edukacyjnych częściej korzystają osoby posiadające wyższy stopień wykształcenia lub wysokie kwalifikacje. Można zatem stwierdzić, że w obszarze edukacji

dorosłych poruszają się przede wszystkim te osoby, które są już „wyedukowane”.

Powody, dla których osoby dorosłe uczestniczą w różnych formach kształcenia czy doksztalcania się, także online, różnią się w poszczególnych krajach, ale najczęściej są związane z pracą. Wydaje się, że dorośli zapisują się na różne kursy lub korzystają z innych dostępnych dla nich możliwości edukacyjnych przede wszystkim dlatego, że chcą podwyższyć swoje kompetencje i rozwijać karierę zawodową. Niestety w krajach, w których kształcenie dorosłych jest mniej popularne, korzyści płynące z uczenia się i doksztalcania się, także w obszarze rozwoju zawodowego, nie są w pełni rozpoznane. Według badania przeprowadzonego w Polsce, nawet korporacje stosunkowo rzadko wykorzystują edukację cyfrową jako narzędzie doskonalenia zawodowego swoich pracowników, a rynek kursów internetowych jest uważany za niszowy.

Przyczyny, dla których osoby dorosłe nie korzystają z dostępnych możliwości edukacyjnych we wszystkich krajach uczestniczących w projekcie Learning Circles in Libraries są również zbliżone: niedostateczna oferta odpowiadająca potrzebom i oczekiwaniom odbiorców, brak czasu spowodowany zaangażowaniem się w pracę zawodową lub obowiązki rodzinne, niewielka świadomość istniejących zasobów edukacyjnych (zwłaszcza w przypadku osób ze środowisk zmarginalizowanych), niewystarczające umiejętności oraz niski poziom motywacji.

W niektórych krajach nie istnieją instytucje zajmujące się organizowaniem i prowadzeniem kursów czy innych działań edukacyjnych skierowanych do osób dorosłych. W innych krajach oferta edukacyjna dostępna dla ogółu obywateli jest ograniczona. Biblioteki publiczne należą do instytucji działających w obszarze edukacji pozaformalnej i oferują kursy, warsztaty czy inne możliwości edukacyjne nieodpłatnie

wszystkim zainteresowanym. Niemniej jednak, biblioteki publiczne są formalnie instytucjami kultury i jako takie posiadają mniejsze możliwości finansowe na realizację projektów edukacyjnych. Borykają się też z ograniczeniami prawnymi, na przykład z mniej korzystnymi regulacjami prawa autorskiego niż w przypadku instytucji systemu formalnej edukacji.

Można dostrzec pewne różnice w poszczególnych krajach dotyczące tego, które grupy społeczne należą do grup zmarginalizowanych, i tym samym które osoby dorosłe rzadziej podejmują naukę.

Na przykład w Finlandii do osób ze środowisk zmarginalizowanych zalicza się osoby należące do pierwszego pokolenia imigrantów (zwłaszcza niewykształcone kobiety-imigrantki).

W Niemczech i Portugalii są to osoby bezrobotne lub posiadające niskie kwalifikacje, a w Polsce – osoby starsze i mieszkańcy wsi. Jednak nawet wykształceni, aktywni zawodowo obywatele często nie korzystają z możliwości dokształcania się z powodu swoich przekonań dotyczących wieku, poziomu kompetencji lub braku doświadczenia. Niektórzy uważają, że uczenie się online to edukacja gorszej jakości niż ta tradycyjna, wymagająca bezpośredniego kontaktu z innymi osobami. Są też osoby, które w środowisku cyfrowym czują się niekomfortowo. Tego typu przeszkody stają się poważniejsze w przypadku, gdy kurs e-learningowy został źle zaprojektowany i nie jest przyjazny dla odbiorców, lub jest nieumiejętnie zorganizowany czy prowadzony. Problemem może być bariera językowa – przede wszystkim dla imigrantów, ale też dla innych osób, zwłaszcza w sytuacji, gdy dana oferta edukacyjna jest dostępna tylko w języku obcym, choć może być ona bezpłatna, zawierać dobre jakościowo zasoby i przydatną wiedzę.

Jednym z ważniejszych ustaleń jest to, że oferta edukacyjna skierowana do osób

dorosłych powinna zawierać „praktyczną wiedzę”: coś, co można wykorzystać w życiu zawodowym lub osobistym i co może pomóc rozwiązać codzienne problemy. A zatem, kursy odpowiadające potrzebom osób dorosłych powinny umożliwiać rozwój umiejętności czy poszerzenie wiedzy w zakresie związanym z pracą zawodową albo dotyczącym pasji czy zainteresowań. Oferta edukacyjna powinna być dobrze zaprojektowana, dostosowana do potrzeb i preferencji różnych grup użytkowników. Niestety w większości krajów takiej oferty nie ma w ogóle, a jeśli istnieje, jest trudno dostępna lub dostępna z ograniczeniami. Nawet w Finlandii, gdzie dokształcanie się osób dorosłych jest bardzo rozpowszechnione, a wielu Finów korzysta z możliwości uczenia się online, zdiagnozowaliśmy trudność polegającą na rozproszeniu istniejących kursów, które – ze względu na brak wiarygodnego punktu dostępu, integrującego i weryfikującego dostępne zasoby – są trudne do znalezienia. Niektóre kursy są dostępne bezpłatnie, ale tylko przez ograniczony czas, ponieważ – jako część projektu finansowanego ze środków Unii Europejskiej lub innych źródeł finansowania – nie mogą być dłużej utrzymywane po zakończeniu projektu.

Szansą na wyeliminowanie lub zmniejszenie barier, których doświadczają osoby z grup zmarginalizowanych, a także inne osoby dorosłe niekorzystające z żadnych ofert edukacyjnych, może być wsparcie ze strony wykwalifikowanego edukatora (nauczyciela, trenera, opiekuna, facylitatora itp.) lub/i społeczności osób uczących się. Zgodnie z naszymi ustaleniami, bycie częścią społeczności oraz związana z tym możliwość otrzymywania wsparcia, pomocy lub wskazówek od innych osób, mogą stanowić zachętę dla tych dorosłych, którzy jeszcze nie próbowali skorzystać z dostępnych możliwości uczenia się. Bodźcem do skorzystania mogłaby być, na przykład, okazja do poznania nowych osób. Warto podkreślić,

że coraz poważniejszym problemem we współczesnych społeczeństwach, dotyczącym zwłaszcza osób dorosłych i starszych, staje się samotność lub poczucie osamotnienia.

Problemem we wszystkich krajach uczestniczących w projekcie Learning Circles in Libraries wydaje się być niewystarczające przygotowanie edukatorów pełniących rolę tutorów, trenerów, facylitatorów itp., działających w środowisku cyfrowym. Ich zadania wymagają posiadania specyficznych kompetencji, w tym niezbędnych umiejętności cyfrowych, znajomości oferty edukacyjnej dostępnej online czy umiejętności oceny kursów. Ponadto powinni oni posiadać kompetencje społeczne, przede wszystkim „miękkie”, umożliwiające efektywną pracę z osobami z różnych środowisk, grupami różniącymi się pod względem wieku, pochodzenia czy wykształcenia. Kursy lub studia przygotowujące takich specjalistów prowadzone są rzadko i wielu krajach nie są dostępne. Przykładem tego typu oferty jest dostępny w Portugalii skierowany do nauczycieli kurs „e-trener”, przygotowujący do prowadzenia kursów online.

Naszym zdaniem, odpowiedzią na niektóre spośród wyżej wymienionych wyzwań może być wdrożenie metodologii Learning Circles. Z innymi problemami można próbować się zmierzyć prowadząc skoordynowane działania w gronie zainteresowanych podmiotów działających na szczeblu międzynarodowym (europejskim), krajowym, regionalnym lub lokalnym. Dlatego sformułowaliśmy szereg rekomendacji dotyczących strategii, polityk i działań, które naszym zdaniem powinny zostać wdrożone i prowadzone po to, by jak najwięcej osób mogło uczyć się online, a także czerpać korzyści z uczenia się przez całe życie.

Rekomendacje

W zakresie polityk społecznych i edukacyjnych realizowanych na różnych szczeblach (krajowym, regionalnym, europejskim, lokalnym):

- Obecnie realizowane polityki, strategie i programy rozwoju powinny w większym stopniu uwzględniać potrzeby edukacyjne osób dorosłych (różnych grup społecznych, w tym grup osób ze środowisk zmarginalizowanych), angażować więcej podmiotów reprezentujących różne sektory i środowiska, w tym instytucje systemu edukacji formalnej i pozaformalnej, biznesu, organizacje pozarządowe itp.
- Wyżej wymienione polityki, strategie i programy rozwoju powinny zawierać instrumenty finansowe, które pozwolą na realizację programów podejmujących tematykę rozpoznanych wyzwań (takich jak brak odpowiedniej infrastruktury, niski poziom umiejętności, nieadekwatnie lub niedostatecznie przygotowani edukatorzy).
- Dokumenty strategiczne i programy rozwojowe poszczególnych krajów powinny zachęcać różne zainteresowane podmioty do większego angażowania się w problematykę edukacji dorosłych (na przykład podmioty komercyjne mogłyby tworzyć wysokiej jakości treści edukacyjne we współpracy z instytucjami i organizacjami non-profit działającymi w obszarze edukacji).
- Koordynacja różnych obecnych i przyszłych działań realizowanych na tym samym obszarze (np. w kraju, regionie) pozwoliłaby zapobiec powaleniu się różnych inicjatyw, a także umożliwiłaby bardziej skuteczne działanie (na przykład efektywną współpracę pomiędzy instytucjami systemu edukacji formalnej oraz podmiotami zajmującymi się edukacją pozaformalną).

- Rola bibliotek publicznych oraz innych instytucji i organizacji, które nie przynależą (formalnie) do systemu edukacji, ale w rzeczywistości działalność edukacyjną prowadzą, powinna być w większym stopniu uwzględniana w polityce krajowej, regionalnej i lokalnej, co – konsekwentnie – powinno znaleźć odzwierciedlenie w aktach prawnych (na przykład dotyczących praw autorskich).
- Konieczne są dalsze prace rozwojowe systemu formalnej edukacji, tak aby przygotowywał on absolwentów do uczenia się przez całe życie, po ukończeniu przez nich szkół czy studiów wyższych (np. „umiejętność uczenia się” powinna być uwzględniona w programach nauczania, nauczyciele i inni edukatorzy powinni posiadać stosowne kompetencje pozwalające im uczyć takiej umiejętności).
- Niezbędne są systematycznie inwestycje w nowe technologie (rozwój infrastruktury cyfrowej, w szczególności infrastruktury lokalnych instytucji) i rozwój umiejętności obywateli w zakresie technologii cyfrowych, umiejętności korzystania z mediów itp.

W zakresie rzecznictwa i promocji:

- Władze – krajowe, jak i lokalne – oraz inni decydenci powinni mieć większą świadomość tego, jakie konsekwencje powoduje zbyt mała liczba osób dorosłych uczących się, korzystających z różnych możliwości edukacyjnych.
- Władze lokalne powinny być bardziej świadome tego, jaką rolę odgrywają biblioteki publiczne jako instytucje działające w obszarze edukacji pozaformalnej (kierujące ofertę edukacyjną do wszystkich zainteresowanych, umożliwiające osobom dorosłym rozwój

wiedzy i umiejętności, docierające do osób ze środowisk zmarginalizowanych itp.).

- Osoby dorosłe powinny być bardziej świadome korzyści płynących ze zdobywania i rozwijania wiedzy oraz umiejętności (także poprzez uczenie się online), nie tylko w obszarach związanych z pracą zawodową, ale także w życiu osobistym (dzięki czemu będą mogli poprawić jakość swojego życia).
- Warto promować e-learning i podkreślać jego zalety (takie jak: elastyczność, dostępność, niski koszt lub darmowość, udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami, wsparcie, informacje zwrotne od edukatorów, możliwości uzyskania zaświadczeń o udziale, społeczność osób uczących się – możliwości poznawania nowych osób itp.).

W zakresie treści i organizacji

nauczania osób dorosłych:

- Należy zwrócić większą uwagę na jakość oferty edukacyjnej skierowanej do osób dorosłych: powinna zawierać praktyczną wiedzę, odpowiadać potrzebom osób dorosłych, powinna być funkcjonalna, dobrze zorganizowana, elastyczna, posiadać przyjazny, dobrze zaprojektowany interfejs, przejrzystą nawigację i dogodne zasady uczestnictwa – dzięki temu osoba zainteresowana może szybko i łatwo odpowiedzieć na istotne dla niej pytanie: „co ja z tego będę miał/miała?”.
- Warto zwiększyć dostępność i widoczność kursów poprzez integrowanie ich na platformach czy serwisach dostępowych stanowiących szerszą ofertę edukacyjną (na przykład zawierającą zestaw wielu kursów online dobrej jakości, zweryfikowanych pod względem wartości merytorycznej, dostępnych

nieodpłatnie lub niskokosztowo).

- Dobrze zaprojektowane kursy językowe online, dostępne dla różnych grup odbiorców, mogą być zachętą dla większej liczby osób dorosłych, by zacząć uczyć się online.
- Kursy online powinny zawierać zadania, które pozwolą uczestnikom rozwijać określone umiejętności zgodnie z ich potrzebami, ale także dadzą możliwość nawiązania kontaktów społecznych (na przykład poprzez pracę w grupach).

W zakresie przygotowania edukatorów:

- System formalnej edukacji powinien w większym stopniu wspierać nauczycieli, tutorów, trenerów i innych edukatorów poprzez dedykowane dla nich studia, kursy, podręczniki, materiały edukacyjne, poradnictwo itp.

- Nauczyciele, tutorzy, trenerzy i inni edukatorzy mogą wspierać się nawzajem, np. wymieniać wiedzę i doświadczeniami, działając w sieciach i społecznościach typu peer-to-peer, które warto tworzyć, wspierać i rozwijać.
- Warto inwestować w ekspertów w dziedzinie edukacji dorosłych („supertrenerów”) – selekcjonować osoby o szczególnym potencjale, szkolić je i zapewniać im ciągłe wsparcie.
- Przygotowując edukatorów, należy uwzględniać w programach studiów, szkoleń itp. nie tylko umiejętności cyfrowe czy dotyczące korzystania z mediów, ale także kompetencje „miękkie”: społeczne, komunikacyjne, międzykulturowe, wiedzę na temat pracy z osobami dorosłymi, seniorami, osobami niepełnosprawnymi, imigrantami itp.

Wnioski i rekomendacje – perspektywa Polski

Wnioski

- Osoby dorosłe, które korzystają z różnych możliwości kształcenia lub doksztalcania się dostępnych w obszarze edukacji pozaformalnej i nieformalnej w Polsce, to najczęściej mieszkańcy miast, aktywni zawodowo, posiadający wyższe wykształcenie. Osoby starsze, bezrobotne, o niższym poziomie wykształcenia oraz mieszkańcy terenów wiejskich nie uczestniczą w żadnych formach kształcenia się lub korzystają z nich dużo rzadziej.
- Powody, dla których dorośli w Polsce korzystają z zajęć edukacyjnych lub doksztalcają się samodzielnie, są związane przede wszystkim z pracą. Do podnoszenia kwalifikacji zawodowych często zobowiązują pracodawcy

lub wymagają tego przepisy prawa.

- W programach nauczania obowiązujących na różnych etapach edukacji formalnej brakuje zagadnień związanych z rozwijaniem umiejętności samodzielnego uczenia się. Ani uczniowie, ani studenci, nie są przygotowywani do tego, by uczyć się przez całe życie.
- Główną przyczyną wykluczenia cyfrowego w Polsce są tzw. „bariery miękkie”: niska motywacja, brak zaufania, niska świadomość czy „samowykluczanie się” z powodu takich przekonań, jak: „z technologii korzystają tylko młodzi”.
- Zarówno osoby uczące się, jak i edukatorzy, często uważają uczenie się

online za mniej wartościowe niż tradycyjne formy i metody kształcenia (się).

- Nauczycielom w Polsce brakuje kompetencji niezbędnych do tego, by efektywnie korzystać z e-learningu i innych narzędzi cyfrowych w edukacji.
- W Polsce dostępnych jest wiele zasobów edukacyjnych w formie cyfrowej, lecz chcący z nich korzystać napotykają różne bariery: językowe (niektóre kursy czy materiały są dostępne tylko w języku angielskim), finansowe (część szkoleń dostępna jest odpłatnie) czy związane z dostępnością (z niektórych zasobów mogą skorzystać tylko wąskie grupy odbiorców). Oferta e-learningu adresowana do szerszej publiczności jest niewielka i posiada różne ograniczenia.
- Zasoby edukacyjne online w Polsce tworzą różne organizacje, instytucje i firmy, w tym globalne korporacje, które opracowują kursy online na temat praktycznych aspektów zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej.
- Dostawcy zasobów edukacyjnych online w Polsce zazwyczaj nie uwzględniają potrzeb osób ze środowisk zmarginalizowanych czy pozostających w niekorzystnej sytuacji życiowej.
- Większość bibliotek publicznych prowadzi działania z zakresu edukacji pozaformalnej i organizuje dla swoich użytkowników różne kursy, zajęcia czy spotkania. Jednak jako instytucje kultury biblioteki nie mogą korzystać z programów finansowania ani innych możliwości (np. prawnych), które są dostępne dla instytucji systemu edukacji. Co więcej, biblioteki nie są powszechnie uznawane za podmioty działające w sferze edukacji. Choć ich oferta edukacyjna cieszy się poważaniem

i przynosi lokalnym społecznościom liczne korzyści, stosunkowo niewiele osób ma świadomość jej istnienia, a większość postrzega biblioteki tylko w kontekście książek i czytelnictwa.

Rekomendacje

- Konieczne jest przeznaczenie większych nakładów finansowych na wdrażanie narzędzi cyfrowych oraz rozwój cyfrowych kompetencji kadr w instytucjach edukacji – zarówno formalnej, jak i pozaformalnej.
- Umiejętności i kompetencje, takie jak krytyczne myślenie, umiejętność samodzielnego uczenia się, praca zespołowa czy uczenie się metodą projektową powinny być uwzględniane w programach nauczania na różnych etapach edukacji formalnej i pozaformalnej.
- Biblioteki publiczne powinny kłaść większy nacisk na promocję swoich działań edukacyjnych i upowszechnianie korzyści, jakie przynoszą one mieszkańcom. Powinny także bardziej efektywnie prowadzić działania rzecznicze skierowane do władz lokalnych – po to, aby zwiększać ich świadomość w zakresie potrzeb i korzyści związanych z edukacją osób dorosłych, a także roli, którą biblioteki pełnią w swoim środowisku jako instytucje edukacji pozaformalnej.
- Ofertę „klubów wiedzy” biblioteki powinny kierować przede wszystkim do mieszkańców wsi i małych miejscowości, osób w wieku powyżej 50 lat, gorzej wykształconych, niepracujących. Warto też zachęcać ludzi do korzystania z zasobów edukacyjnych w celach związanych z rozwojem osobistym (nie tylko zawodowym) i pokazywać, jakie można odnieść z tego korzyści.
- Promując „kluby wiedzy”, biblioteki

powinny uwzględniać szczególne potrzeby osób dorosłych, na przykład kłaść nacisk na „praktyczną wiedzę”, którą można zdobyć biorąc udział w kursach, oraz (jeśli to możliwe) przyznawać certyfikaty uczestnictwa.

- Warto promować „kluby wiedzy” jako działania, które budują kapitał społeczny lokalnych

społeczności, pomagają rozwiązywać wspólne problemy i podnosić jakość życia mieszkańców. Specyfika klubów, regularne spotkania, praca zespołowa i wzajemne wspieranie się sprzyjają rozwojowi kompetencji społecznych mieszkańców, zwiększaniu ich świadomości obywatelskiej i wzmacnianiu zaufania.

FRSI FUNDACJA
ROZWOJU,
SPOŁECZENSTWA
INFORMACYJNEGO

P2PU

